

УДК 332.66

**ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК
ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ У КОНТЕКСТІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ
БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

Бурковська А. І., аспірант

Миколаївський національний аграрний університет

Ефективне управління суспільними відносинами щодо використання земельних ресурсів у зв'язку з тим, що земля є просторовим базисом розміщення продуктивних сил, предметом і засобом праці, забезпечує високу конкурентоспроможність національної економіки на глобальному рівні. Це досягається шляхом вдосконалення та розвитку техніко-технологічних, екологічних, соціальних аспектів землекористування приватними власниками та має безпосередній вплив на забезпечення продовольчої безпеки в державі. Водночас держава, перерозподіляючи додану вартість шляхом оподаткування, підвищує рівень добробуту суспільства в цілому [1].

Підвищення вартості землі у якості нерухомого майна має сприяти зростанню надходжень у вигляді податків до бюджетів різних рівнів, при цьому збалансована система оподаткування дозволяє стимулювати зростання економіки та розвиток землекористування на принципах екологічної безпеки, що є запорукою продовольчої стабільності в країні.

На сьогодні стає все більш очевидним, що земельні сільськогосподарські ресурси України набувають важливого стратегічного значення не лише для задоволення національних інтересів, але і для світового співтовариства з метою розв'язання глобальних проблем продовольчого забезпечення. Системні неузгодженості в управлінні земельними ресурсами стримують розвиток не тільки сільського господарства, але і стають гальмом для вирішення соціально-економічних проблем сільського населення та спричиняють занепад сільських територій [2].

Як правило, з метою підтримки продовольчої безпеки, управління земельними ресурсами в зарубіжних країнах здійснюють на трьох рівнях:

1) на рівні держави – забезпечується збереження сільськогосподарського земельного фонду, здійснюється захист сільськогосподарських земель від міської забудови і промисловості, пріоритетом є охорона навколишнього середовища;

2) на регіональному рівні – складаються карти і зони землекористування, плани трансформації угідь, загальнодержавна земельна політика пов'язується із регіональною;

3) на районному та муніципальному рівнях – забезпечується дотримання правил по захисту сільськогосподарських угідь [3].

Підписання Закону №2497 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо стимулювання утворення та діяльності сімейних фермерських господарств» дозволяє забезпечити ефективне врегулювання питань оподаткування земельних ділянок та сприяє контролю оформлення договорів оренди [4]. Законом передбачається зарахування податку на доходи фізичних осіб з орендної плати за земельні ділянки до місцевих

бюджетів за місцем фактичного розташування земельних ділянок. Таким чином, спираючись на положення закону, органи місцевого самоврядування отримують можливість збільшити надходження до місцевих бюджетів за рахунок більш ефективного використання земельних ділянок, оскільки раніше юридичні особи, що орендували земельні ділянки, сплачували відповідні податки до бюджетів за місцем реєстрації податкової адреси, що мало негативний вплив на потенціал розвитку громад, на територіях яких розташовувалися орендовані земельні паї. Крім того, органи місцевого самоврядування отримали ще одне джерело надходжень у вигляді земельного податку на лісові землі, що складається безпосередньо з земельного податку та рентної плати, а не є складовою рентної плати, як передбачалося раніше.

Отже, ефективне використання наявних земельних ділянок територіальними громадами дозволяє їм забезпечити додаткові надходження до місцевих бюджетів, що в подальшому можуть бути використані на розвиток громади, у тому числі і для покращення якості використовуваних земель для сприяння забезпеченню продовольчої безпеки в країні.

Інформаційні джерела

1. Механізми управління земельними відносинами в контексті забезпечення сталого розвитку / Ш. І. Ібатуллін, О. В. Степенко, О. В. Сакаль [та ін.]. — К.: Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2012. — 52 с.

2. Гадзало Я. М. Земельна реформа: проблеми і перспективи розвитку аграрної економіки / Я. М. Гадзало, Ю. Я. Лузан // Економіка АПК. — 2017 р. — №1. — С. 5-14.

3. Чувпило В. В. Управління земельними ресурсами: зарубіжний досвід / В. В. Чувпило // Науковий вісник Академії муніципального управління. — 2014 р. — №3. — С. 235- 242.

4. Новації податкового законодавства: фермерські господарства та оподаткування земельних ділянок [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/news/9431>